

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och
associationsrätt
103 33 STOCKHOLM

Remissvar över delbetänkandet Genomförande av EU:s nya redovisningsdirektiv (SOU 2014:22)

Ert dnr Ju2014/2963/L1

Revisorsnämnden (RN), som har anmodats att yttra sig över rubricerat delbetänkande, har mot bakgrund av de intressen som myndigheten har att tillvarata, följande synpunkter på förslagen i betänkandet. I övrigt har RN inga synpunkter på delbetänkandet.

Företag av allmänt intresse

RN vill inledningsvis framhålla att ställningstagandet till vilka företag som ska ses som företag av allmänt intresse inte bara är av betydelse för införlivandet av det nya redovisningsdirektivet.¹ Även de nya rättsakterna på revisorsområdet² förutsätter ett ställningstagande till vilka företag som ska ses som företag av allmänt intresse. Definitionen bör vara densamma i de svenska författningar genom vilka begreppet införlivas i svensk rätt.

Redovisningsutredningen har förslagit att den svenska definitionen av företag av allmänt intresse inte bara ska omfatta de företag som anges i redovisningsdirektivets

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG.

² Europaparlamentets och rådets förordning nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG.

Revisorsnämnden

Supervisory Board of Public Accountants

obligatoriska definition utan alla publika aktiebolag, dvs. även sådana som inte faller under den obligatoriska definitionen i direktivet. RN *avstyrker* förslaget av följande skäl.

Många publika aktiebolag som är av särskild samhällsekonomisk betydelse träffas, såvitt RN kan bedöma, redan av redovisningsdirektivets obligatoriska definition. Det kan inte uteslutas att en betydande del av övriga publika bolag inte vänder sig till kapitalmarknaden för kapitalanskaffning eller i övrigt är *särskilt* skyddsvärda. Därtill kommer att det finns andra associationer än publika aktiebolag där det bedrivs samhällsviktig verksamhet och som inte träffas av den obligatoriska definitionen. RN menar därför att det på det underlag som utredningen presenterar inte finns skäl att utvidga begreppet företag av allmänt intresse på det sätt utredningen har föreslagit.

Nästa fråga är om det finns skäl att utvidga gruppen företag av allmänt intresse på något annat sätt än att låta den omfatta alla publika aktiebolag. RN har tidigare i ett remissvar över ett delbetänkande av Utredningen om revisorer och revision, Revisionsutskott m.m.; Genomförande av 2006 års revisorsdirektiv (SOU 2007:56) anfört att en analys av vilka svenska företag som ska omfattas av begreppet företag av allmänt intresse måste baseras på ett brett svenskt samhällsperspektiv. RN baserade sin analys på frågan om vilka företag som kan anses vara samhällsviktiga. Myndigheten identifierade därvid följande företag:

- företag vars aktier eller värdepapper är utbudna till allmän handel oavsett vilken handelsplats det rör sig om,
- statliga och kommunala företag där bolagens hela riskkapital utgörs av allmänhetens pengar,
- företag som har till uppgift att tillgodose särskilt viktiga samhällsbehov såsom infrastruktur, kollektiva transporter av större betydelse för riket eller en del därav, el- och kraftförsörjning av betydenhet, sjukvård eller telekommunikationer, samt
- företag som på grund av sin storlek, sin utbredning och sitt stora antal anställda eller genom en monopol- eller monopolliknande ställning på ett betydelsefullt sätt är särskilt viktiga ur samhällssynpunkt.

RN konstaterade därefter att risken med att låta samtliga dessa företag vara företag av allmänt intresse är att kretsen av sådana skulle kunna bli mycket stor och komma att omfatta också små och i sammanhanget relativt obetydliga företag. RN förordade därför att definitionen av företag av allmänt intresse skulle vidgas med tillämpning av ett storlekskriterium som är så väl tilltaget att det lämnar mindre och medelstora företag utanför men som medför att de största företagen, oavsett ägarform och vare sig de är börsnoterade eller ej, kommer att betraktas som företag av allmänt intresse.

Enligt RN:s mening finns det fortfarande goda skäl för en bredare definition av företag av allmänt intresse än den enligt redovisningsdirektivets obligatoriska. Samtidigt kan man inte bortse från att de tilläggskrav som redovisningsdirektivet sett tillsammans med de som de nya rättsakterna på revisionsområdet ställer på företag av

allmänt intresse kommer att leda till betydande ökade kostnader för redovisning, revision och tillsyn för dessa företag. RN anser därför att det finns tungt vägande skäl att inte utvidga området för vilka företag som ska ses som företag av allmänt intresse utanför det enligt redovisningsdirektivet obligatoriska.

Väsentlighetsprincipen, särskilt vad gäller värdering

RN *avstyrker* utredningens förslag om en generell väsentlighetsprincip rörande värderingsfrågor. Skälen för detta är följande.

Utredningen förslår att det i årsredovisningslagen (1995:1554) ska tas in bestämmelser om att lagens bestämmelser om utformningen av balans- och resultaträkningarna, värdering och notupplysningar inte behöver följas om *effekten av avvikelsen är oväsentlig*. Utredningen har därför bl.a. föreslagit att 2 kap. 4 § årsredovisningslagen (som innehåller vissa grundläggande redovisningsprinciper) ska ändras på så sätt att det ska vara möjligt att avvika från dessa principer om effekten av avvikelsen är oväsentlig. Vad som avses med att effekten av avvikelsen är oväsentlig preciseras närmare i förslaget till en ny 2 kap. 4 a § årsredovisningslagen.

Av redovisningsdirektivets artikel 6.1 j framgår att de krav som anges i direktivet när det gäller redovisning, värdering, utformning, upplysning och koncernredovisning inte behöver uppfyllas om följderna av att uppfylla dem är oväsentliga. Vidare framgår av direktivets artikel 6.4 att medlemsstaterna får begränsa tillämpningsområdet för artikel 6.1 j till uppställning och upplysning.

Det sagda innebär att direktivet möjliggör för medlemsstaterna att begränsa de på väsentlighetsprincipen baserade undantagsmöjligheterna genom att principen inte tillämpas i fråga om värdering. Utredningen har dock inte funnit anledning till någon sådan begränsning.

Ett av syftena med årsredovisningslagens värderingsregler är att åstadkomma en jämförbarhet mellan olika företag och olika räkenskapsår. Det är därför angeläget att de normer på vilka värderingarna i årsredovisningen grundas är förutsebara och objektivt fastställda. RN ser en fara i att företag ges möjlighet att själva besluta om att göra avsteg från värderingsregler och särskilt i fråga om grundläggande värderingsprinciper. Detta gäller inte minst om utelämnandet baseras på företagsledningens bedömning av effekten av avvikelsen som innebär att ledningen har att göra en prognos av hur räkenskapsbrukarnas beslut påverkas av redovisningens utformning och innehåll.

De av utredningen föreslagna undantagen från årsredovisningslagens värderingsregler kommer också att påverka revisionen negativt. I revisorns uppgift ingår att verifiera att årsredovisningen är av sådan kvalitet att den möjliggör dels en bedömning av företagets ekonomiska resultat och ställning, dels den ovan nämnda jämförelsen mellan olika företag och räkenskapsår. Revisionens precision påverkas

naturligtvis av hur precisa redovisningsreglerna är. Ett stort utrymme för ett företag att avvika från mer grundläggande värderingsregler kommer därför att skapa en osäkerhet om vad revisorn har tagit ställning till. Det sagda gäller inte minst om ett väsentlighetskriterium införs vad gäller värdering som är knutet till ett effektrekvisit.

RN *avstyrker* därför utredningens förslag att det ska vara möjligt att avvika från årsredovisningens värderingsregler. Skulle regeringen välja att föreslå en sådan undantagsmöjlighet bör det enligt RN:s mening i vart fall ställas krav på upplysning om att avvikelse har skett.

Beslut om detta yttrande har fattats av Revisorsnämndens chef, direktören Anita Wickström i närvaro av chefsjuristen Adam Diamant, chefsrevisorn Bodil Björk, revisionsdirektören Mathias Byström och avdelningsdirektören Philip Lagerling som har föredragit ärendet.

Anita Wickström

Philip Lagerling